

SAKSBEHANDLER
Margrethe Tviberg

INNVANGSTELEFON
+47 982 02 841
DERES DATO

TELEFAX
+47 22 94 04 04
postmottak@ra.no
www.riksantikvaren.no

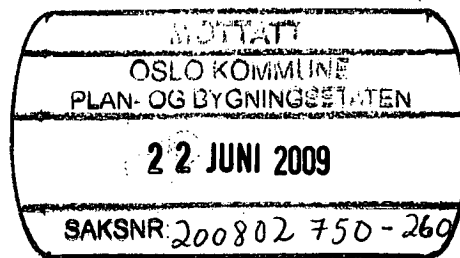
VÅR REF.
07/02653-43

DERES REF.

Ark. P - Plansaker
1,45_46 Oslo kom. _ Os

VÅR DATO
19.6.2009

Oslo kommune - Plan- og bygningsetaten
Boks 364 Sentrum
0102 OSLO

DEL AV BOGSTAD GOLFBANE - ANKERVEIEN - REGULERINGSPLAN - BER RA VURDERE INNSIGELSE TIL PLANFORSLAGET

Som meldt i vårt e-postbrev av 11.6.2009 ettersender Riksantikvaren med dette en mer utfyllende begrunnelse for vår innsigelse til reguleringsplanforslag for del av Bogstad golfbane, Ankerveien. Vi viser i denne sammenhengen til oversendelse av 9.6.2009 fra Byantikvaren, som ber Riksantikvaren vurdere innsigelse mot planforslaget. Vi viser også til vår uttalelse til Plan- og bygningsetaten av 7.7.2008, og til møte med initiativtakere til kunstisbane på Bogstad golfbane hos Byantikvaren 7.1.2009. Innsigelsen gjelder forslaget til reguleringsplan for *del av Bogstad golfbane, Ankerveien* fra Plan- og bygningsetaten av 7.4.2009, utlagt til offentlig ettersyn 11.5.-11.6.2009, oversendt oss til orientering fra Byantikvaren 11.5.2009.

Riksantikvaren reiser innsigelse mot forslaget til reguleringsplan for del av Bogstad golfbane, Ankerveien, ettersom den kommer i konflikt med ivaretagelsen av det nasjonalt verdifulle kulturmiljøet omkring Bogstad gård. Kulturmiljøet omfatter jord- og skogbrukslandskapet rundt Bogstadvannet ved inngangen til Sørkedalen, der gården og parken utgjør kjernen i miljøet, med trelastbedriften Fossum Bruk i Bærum som avgrensning i vest og golfbanen og Ankerveien i sør. Den nasjonale verdien i miljøet består i dokumentasjonen av en viktig periode i Norges nyere historie fra 1600-tallet, med hovedvekt på oppgangstida for trelasthandelen i siste delen av 1700-årene og Anker og Wedel Jarlsberg-slektenes innsats i landbruket, næringslivet og rikspolitikken.

Selv om den eiendommen etterkommerne overlot Oslo kommune på 1950-tallet var langt mindre enn i gårdens glanstid, er landskapet omkring gården fortsatt i stor grad intakt. Golfbanen som ble anlagt på 1900-tallet, representerer en ny bruk, men er likevel en integrert del av kulturmiljøet. Norsk Folkemuseums forvaltning av Bogstad gård kombinert med kommunal gårds- og skogsdrift i moderne tid har sikret at eiendommen Bogstad gård framstår som et sammenhengende og godt bevart kulturlandskap der historien er godt lesbar. Reguleringsplanforslaget innebærer bygging av et stadionanlegg innenfor golfbanen, et tiltak som er i strid med forvaltningen av det helhetlige kulturmiljøet på Bogstad.

Postadresse:

Besøksadresser:

A:5670

Riksantikvaren
Dronningens gate 13
Postboks 8196 Dep
0034 Oslo
Tlf. 22 94 04 00

Distriktkontor Øst
Oslo
Dronningens gate 13

Distriktkontor Syd
Tønsberg
Nedre Langgate 30 D

Distriktkontor Vest
Bergen
Dreggsallmenningen 3

Distriktkontor Nord
Trondheim
Kjøpmannsgata 25

Planforslaget

Forslaget til reguleringsplan for *del av Bogstad golfbane, Ankerveien* omfatter et areal på 22 daa i sørenden av Bogstad golfbane og inntil Ankerveien, det vil si innenfor dagens markagrense. Reguleringsforslaget innebærer en omregulering av det aktuelle arealet fra Friområde – park til Friområde – anlegg for lek og idrett (kunstisbane). Hensikten med planen er å etablere et kunstisanlegg på ca. 15 daa på golfbanens treningsfelt (driving range) for vinterbruk, kombinert med kunstgras om sommeren. Det skal også oppføres et bygg i en etasje med bl.a. tekniske rom, bruksareal 610 kvm.

Riksantikvarens gjennomgang

Hovedgrunnen til Riksantikvarens innsigelse er at forslaget til reguleringsplan ikke ivaretar de nasjonale interessene knyttet til bevaring av kulturmiljøet omkring Bogstad gård. Et kulturmiljø utgjør en helhet, definert på grunnlag av kulturminneverdier som er unike for hvert miljø.

På Bogstad dreier det seg om et stort gods der gården utgjorde sentrum. På 1700- og 1800-tallet besto godset av 550 000 mål skog, tre jernverk, mange sagbruk og annen virksomhet. Ankerveien ble anlagt i 1790-årene av Peder Anker fra Maridalshammeren over Fossum Bruk til Bærums Verk for å knytte virksomhetene sammen, og ble senere forlenget nordøstover. Gjennom 300 år, fra 1649 til 1955, har anlegget vært i privat eie i samme familiekrets. Fra 1775, da Peder Anker overtok eiendommen, var gården familiens hjem, samtidig som den var administrasjonssenter og representasjonslokaler for bedriften. Peder Anker utviklet også landbruksdriften etter nye prinsipper. Eierne av Bogstad var gjennom generasjoner knyttet til rikspolitikken, blant annet i 1814, med slektene Anker og Wedel Jarlsberg. Godseier Peder Anker var Norges første statsminister etter 1814. Bogstad er omgitt av Norges trolig eldste landskapsarkitektur etter engelske forbilder, utviklet gjennom generasjonene fra hageanlegg i barokk stil i familien Leuchs tid til Peder Ankes tidsriktige landskapsstil. Etter at familien forærte eiendommen til Oslo kommune, ble gården og parken ble åpnet som museum for publikum i 1955. Anlegget eies av Bogstad Stiftelse og forvaltes under Norsk Folkemuseum.

Den delen av kulturmiljøet som blir berørt av reguleringsplanforslaget for kunstisbanen, er en del av golfbanen som opprinnelig tilhørte Voksen gård, og som ikke ble en del av Bogstad-eiendommen før i 1917, slik det framgår av dokumentet *Voksen-Bogstad. Også en historie om utvikling til folkets beste* av Bo Callander m.fl. (2009). Arealet omfatter et gammelt grustak, og har i flere år vært brukt som driving range på golfbanen.

Disse forholdene kan likevel ikke endre det faktum at arealet befinner seg **innenfor** det helhetlige kulturmiljøet beskrevet ovenfor, det vil si nord for Ankerveien, som må regnes som den søndre avgrensingen av miljøet. Markagrensa følger også Ankerveien på denne strekningen. Slik Bogstad golfbane er utformet, oppleves den i større grad som beitemark enn som idrettsanlegg i formen. Dette vil ikke gjelde den nye kunstisbanen for bandy, et stadionanlegg uten noen historiske tradisjoner i kulturmiljøet, anlagt som én stor flate og med en infrastruktur som vil kunne oppleves svært forstyrrende i nærmiljøet, i første rekke med hensyn til lysvirkning og trafikk. Selve utformingen av anlegget, som utvilsomt kan gjøres så god som mulig ved terrengtilpassing, beplantning og reparasjon av Ankerveien, spiller i denne sammenhengen en helt underordnet rolle. En total skjerming av lys fra anlegget om vinteren anses umulig. Anlegget i seg selv innebærer et stort og irreversibelt inngrep i det helhetlige kulturmiljøet, i tillegg til en problematisk og delvis uforutsigbar bruk av området. Det viser seg å være nødvendig å sikre kulturmiljøer av nasjonal verdi som Bogstad mot en "bit for bit"-forringelse.

Konklusjon

Riksantikvaren reiser innsigelse mot forslaget til reguleringsplan for *del av Bogstad golfbane, Ankerveien* fordi det kommer i konflikt med ivaretagelsen av det verdifulle, helhetlige kulturmiljøet omkring Bogstad gård. Området er av nasjonal interesse, og er fredningsverdig.

Vennlig hilsen

Margrethe Tviberg (e.f.)
Fung. avdelingsdirektør

Kristine Johansen
Fung. seksjonssjef

Kopi til: Oslo kommune, Byantikvaren, Postboks 2094 Grünerløkka, 0505 Oslo